

Nulbeleid coffeeshops gemeente Schiermonnikoog

De burgemeester van Schiermonnikoog;

gelet op artikel 13b Opiumwet, artikel 3:40 en artikel 3:42 van de AMvB;
[De verwijzing naar de AMvB betreft een kennelijke verschrijving. Hier wordt Awb bedoeld.]

besluit:

Op basis van artikel 13b Opiumwet het gevoerde nulbeleid ten aanzien van de exploitatie van coffeeshops in de gemeente Schiermonnikoog te formaliseren door de beleidsnota 'Nulbeleid coffeeshops gemeente Schiermonnikoog' vast te stellen.

0. Geen coffeeshops in de gemeente Schiermonnikoog

Deze notitie gaat in op het beleid zoals wordt gevoerd door het Openbaar Ministerie (OM) en de politie en geeft weer welk beleid ten aanzien van coffeeshops in de gemeente Schiermonnikoog wordt gevoerd.

Binnen de gemeente Schiermonnikoog is de exploitatie van een coffeeshop al geruime tijd niet toegestaan. De gemeente voert een zogenaamd nulbeleid. Het onderliggende nulbeleid is echter tot op heden niet in beleidsregels vastgelegd. Met de vaststelling van het nulbeleid coffeeshops kan in voorkomende gevallen duidelijker worden opgetreden tegen de vestiging van een coffeeshop. Het nulbeleid voor coffeeshops sluit aan bij de pogingen van de gemeente Schiermonnikoog om meer aandacht te vragen voor een gezonde leefstijl.

In deze beleidsregel wordt de koers van de huidige gedragslijn met betrekking tot de vestiging van coffeeshops in de gemeente Schiermonnikoog niet gewijzigd. Het exploiteren van een coffeeshop is en blijft niet mogelijk.

1. Doel

Met dit nulbeleid kan de gemeente makkelijker optreden tegen de vestiging van een coffeeshop. Het voornaamste doel van de gemeente voor het vaststellen van een nulbeleid is de bescherming van de openbare orde en veiligheid, de leefbaarheid en de gezondheid.

2. Juridisch Kader

In dit onderdeel wordt de juridische grondslag beschreven van het gemeentelijk coffeeshopbeleid. Het beleid is gefundeerd op artikel 13 b Opiumwet waarin de burgemeester bevoegd is verklaard tot oplegging van een last onder bestuursdwang (sluiting) indien in woningen of lokalen dan wel in of bij woningen of zodanige bij lokalen behorende erven (soft)drugs worden verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig zijn.

2.1. Gedoogbeleid coffeeshops

Het is in Nederland formeel niet toegestaan om softdrugs te produceren of te verhandelen. De wet verbiedt dit. Er bestaan landelijke richtlijnen, uitgevaardigd door het College van Procureurs-generaal over de wijze waarop de wet wordt nageleefd; het gedoogbeleid. De basis van het gedoogbeleid is de Aanwijzing Opiumwet van het OM. Onder strenge voorwaarden, die in de Aanwijzing staan beschreven, wordt er niet strafrechtelijk opgetreden tegen de verkoop van henneproducten die op Lijst II staan. Deze voorwaarden gelden voor alle coffeeshops in Nederland.

2.2. Artikel 13b Opiumwet (Wet Damocles)

In het jaar 1999 is de wet Bestuurlijke handhaving Opiumwet (Damocles) in werking getreden. Met inwerkingtreding van deze wet heeft de burgemeester de mogelijkheid gekregen om bestuursrechtelijk handhavend op te treden tegen coffeeshops. Vóór de wetswijziging was het alleen voor het OM mogelijk om als handhaver tegen overtredingen van de Opiumwet strafrechtelijk op te treden. Dit gaf een aantal praktische beperkingen. De belangrijkste beperking is wel dat het op basis van het strafrecht niet mogelijk is een coffeeshop te sluiten. De ongewenste vestiging van een coffeeshop kan daardoor op basis van het strafrecht nauwelijks worden voorkomen, of effectief worden bestreden.

Het toegevoegde artikel 13b Opiumwet geeft de burgemeester nu de bevoegdheid bestuursdwang uit te oefenen tegen coffeeshops, cafés en andere voor het publiek toegankelijke lokalen indien hard- of

softdrugs worden verkocht, afgeleverd of verstrekt, dan wel daartoe aanwezig zijn. Door het opnemen van een bestuursdwangbevoegdheid in de Opiumwet wordt duidelijk dat handhaving niet uitsluitend afhankelijk is van strafrechtelijk optreden. Artikel 13b Opiumwet biedt daardoor een wettelijke grondslag voor handhaving door de burgemeester die niet langer op louter openbare orde aspecten berust. De burgemeester kan nu ook optreden bijvoorbeeld ter bescherming van jeugdigen en vanuit een volksgezondheidsmotief.

3. De nul-optie

De Wet Damocles biedt de gemeenten de mogelijkheid om beleid te ontwikkelen op het terrein van coffeeshops. Gelet op de regionaal gemaakte afspraken, heeft de gemeente Schiermonnikoog er voor gekozen om gebruik te maken van deze mogelijkheid om een zogenaamd nulbeleid ten aanzien van coffeeshops te voeren. Dit heeft tot gevolg dat er in de gemeente Schiermonnikoog tegen de vestiging van (illegale) coffeeshops zal worden opgetreden. Ook indien een inrichting zich ontwikkelt tot een coffeeshop zal de burgemeester op basis van dat enkele feit tot sluiting kunnen overgaan.

3.1. Lokaal beleid

Dit nulbeleid is voor een belangrijk deel lokaal beleid. Behalve een goede afstemming tussen gemeente, OM en de politie is het ook van belang dat er rekening gehouden wordt met het beleid van de omliggende gemeenten in de regio.

3.2. Overwegingen tot het voeren van een nulbeleid

Op basis van een analyse is er in de gemeente Schiermonnikoog voor gekozen geen coffeeshops te gedogen. Deze keuze is als volgt gemotiveerd:

3.2.1. Aanzuigende werking op personen buiten de gemeente en criminaliteit

Het vestigen van een coffeeshop binnen de gemeente Schiermonnikoog zal leiden tot een aantrekkende werking van klanten van buiten de gemeente, drugstoerisme en criminaliteit. Gelet op het feit dat er in de regio, de andere Waddeneilanden en Noardeast-Fryslan, geen coffeeshops aanwezig zijn wordt een zuigende werking verwacht. Daarnaast zal de hiermee gepaard gaande overlast en de aanzuigende werking van criminaliteit, sprake van gevoelens van sociale onveiligheid creëren. Ook als deze gevoelens wellicht ten dele een subjectief karakter hebben, blijkt hieruit zondermeer een aantasting van het woon- en leefklimaat.

3.2.2. Een coffeeshop past niet bij het karakter van Schiermonnikoog

Gezien het concentreren van coffeeshops in meer stedelijke gebieden, kan ook worden gesteld dat een coffeeshop niet passend is bij het karakter van het eiland als plek van rust en toerisme. Daarnaast voorziet de gemeente Schiermonnikoog met 970 inwoners geen voorzieningsbehoefte voor coffeeshops.

3.2.3. Bescherming van de jeugd

Jongeren zijn een kwetsbare groep waarvan de gevolgen van alcohol- en drugsgebruik ver strekkende gevolgen kunnen hebben op zowel de (geestelijke) gezondheid als op het sociale leven. Het nulbeleid beoogt een drempel op te werpen, zodat jongeren niet direct de gelegenheid wordt geboden om met softdrugs in aanraking te komen. Uitgaande van een vraag door minderjarigen, betekent ieder extra handelspunt een risico op een toename van jongeren die in aanraking komen met drugs. Ook kan de zeer onwenselijke situatie ontstaan dat in de nabijheid van een coffeeshop de drugs aan minderjarigen worden doorverkocht, zogenaemde straathandel.

De gemeente investeert om het middelengebruik bij jongeren te verminderen en bewustwording over de schade die middelengebruik met zich meebrengt te vergroten. Een coffeeshop past niet binnen deze visie.

4. Handhaving nulbeleid

Om in voorkomende gevallen naleving van het beleid af te kunnen dwingen zal handhaving noodzakelijk zijn. Bij een nulbeleid wordt consequent opgetreden tegen de vestiging van een coffeeshop binnen de gemeente.

4.1. Strafrechtelijke handhaving van een nulbeleid

Uit de richtlijnen van het OM blijkt dat als in de lokale driehoek is afgesproken tot het voeren van nulbeleid het OM kan overgaan tot vervolging van elke vorm van handel in softdrugs, ook als het verkooppunt voldoet aan de zogenaamde AHOJGI-criteria. Deze bevoegdheid is nog eens nadrukkelijk bevestigd door de Hoge Raad naar aanleiding van een zaak in de gemeente Kampen (uitspraak 15 oktober 1996). Het optreden van het OM tegen de exploitant van een niet gedoogd verkooppunt was naar het oordeel van de Hoge Raad niet in strijd met het gelijkheidsbeginsel.

4.2. Bestuurlijke handhaving van een nulbeleid

Ook bestuursrechtelijk kan op basis van een vastgesteld nulbeleid worden opgetreden.

4.2.1. Verzoek tot vestiging van een coffeeshop

De burgemeester kan op basis van het nulbeleid de toestemming tot vestiging van een coffeeshop weigeren of een bestaand verkooppunt sluiten. De burgemeester beroept zich bij zijn besluit op de weigeringsgronden die in het nulbeleid staan gemotiveerd. Dit blijkt onder meer uit de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State naar aanleiding van de sluiting van een coffeeshop door de burgemeester van Naaldwijk wegens strijd met het nulbeleid (Raad van State 22 mei 1997). In deze uitspraak overweegt de Afdeling dat aan de burgemeester in beginsel de vrijheid toekomt om ter bescherming van het woon- en leefklimaat dan wel de openbare orde geen enkele coffeeshop toe te staan.

4.2.2. Illegale vestiging van een coffeeshop

De burgemeester kan overgaan tot sluiting van een lokaal, wanneer ondanks het nulbeleid toch een coffeeshop (verkooppunt van drugs) zich vestigt, dan wel aanwezig is. De burgemeester gebruikt hiervoor artikel 13b van de Opiumwet. Dit artikel geeft de mogelijkheid om een pand waar drugshandel plaatsvindt voor (on)bepaalde tijd te sluiten.

5. Conclusie nulbeleid

De vestiging van een coffeeshop binnen de gemeente Schiermonnikoog is niet wenselijk. Het is in strijd met de lijn die de gemeente volgt om het middelengebruik bij jongeren te verminderen en de bewustwording over de schade die middelengebruik met zich meebrengt te vergroten. Daarnaast zal een coffeeshop het leefklimaat op het eiland aantasten.

6. Besluit

Ter bescherming van de volksgezondheid, het woon- en leefklimaat dan wel de openbare orde wordt binnen de gemeente Schiermonnikoog het nulbeleid gevoerd. Dit beleid is gericht op het volledig weren van bedrijven waarvan de exploitatie (mede) is gericht op de verkoop of de handel in soft- en/of hard-drugs.

7. Inwerkingtreding en bekendmaking

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking (artikel 3:40 en artikel 3:42 Algemene wet bestuursrecht).

8. Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als 'Nulbeleid coffeeshops Gemeente Schiermonnikoog'.

Aldus op 25 februari 2025 vastgesteld door:

de burgemeester van de gemeente Schiermonnikoog,

I. van Gent